

TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 16

Indhold

- **MARK**
- Aktuelt i marken
- Vårbyg - Vækstregulering og svampebekæmpelse
- Vårbyg - Flyvehavre og hanespore
- Havre - Svovlmangel
- Havre - Meldug
- Vinterhvede - Afsluttende svampesprøjtning
- Hestebønner
- **ARRANGEMENTER OG KURSER**
- HJERM - Planteaften på Ytteborg 2024
- ÅRRE - Sortsfremvisning

MARK

Aktuelt i marken

Af planterådgiver Henrik Otto Clement

At beskrive situationen i markerne i vores område her i det midt- og vestjyske er næsten ikke muligt. Der er områder, hvor der stadig ikke kan køres i markerne. Andre steder ser det helt fint ud, vandet kan nå at trække væk og afgrøderne ser ud til at klare sig ok.

Foråret har betydet, at der er vårbyg, der er sået med omkring 3 måneders forskel, nogle gange på samme mark. Det gør det vanskeligt med gødsning og planteværn, som derfor skal foretages ad flere gange.

Vinterbyg og vinterraps mangler bare at fylde i kerne og frø. Vinterhveden er omkring blomstring, og det er tid for en afsluttende sprøjtning, hvor det er aktuelt.

Vårbyg - Vækstregulering og svampebekæmpelse

Egentlig vækstregulering er ofte ikke relevant i vårbyg. Det er, når der er tildelt en moderat mængde gødning, f.eks. omkring 145 kg N mest i handelsgødning, og afgrøden ikke står tæt og har en langsom vækst, som f.eks. under tørre samt blæsende forhold.

Er der en kraftig vækst i en tæt afgrøde, gødet med bl.a. husdyrgødning og gødet med omkring 160 kg N, vil en vækstregulering i vækststadie 31-37 (1 knæ mærkbart til spidsen af faneblad synligt) ofte være på sin plads.

Der bør udføres en svampebekæmpelse ved først givne lejlighed, efter den megen nedbør de seneste dage, (hvis det ikke er sket inden for de sidste 10 dage) evt. sammen med 0,15 – 0,2 l/ha Cerone for at minimere aksnedknækning.

Skadestærskel og bekæmpelsesforslag kan ses i TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 13.

Vårbyg – Flyvehavre og hanespore

På bedrifter med majs i sædskiftet ses der oftere marker, hvor der er hanespore i bl.a. vårbyg. Se billede 1. Det er særligt i pletter, i hjørner og steder, hvor afgrøden står tyndt. Hanespore er et tiltagende problem, så der bør gribes ind med bekæmpelse, når der konstateres et problem i marken. Der er kun 2 midler, der har tilstrækkelig effekt.

Flyvehavre, se billede 2 og hanespore kan bekæmpes med 0,8-1,0 l/ha Foxtrot + 0,2 l/ha sprede-klæbemiddel eller Primera Super + 0,2 l/ha sprede-klæbemiddel indtil vårbyggens vækststadie 30.

Billede 1 Hanespore i vårbyg. (Foto: Per Skodborg Nielsen)

Billede 2 Flyvehavre i vårbyg. (Arkivfoto: Henrik Otto Clement)

Havre – Svovlmangel

I bl.a. sent sået havre, er der set svovlmangel nogle steder. Når afgrøden gror meget hastigt, vil det vise sig, om der er tilstrækkeligt med næringsstoffer til rådighed. Svovlmangel viser sig ved gullige striber på langs ad bladet. Se billede 3.

Symptomerne kan være forbigående, da mineraliseringen fra jorden ofte dækker behovet i vårsæd, men som i år, hvor der har været vanskeligheder med at få gødet som planlagt, kan der være for lidt svovl til rådighed for planterne.

Svovlmangel kan afhjælpes ved at tilføre svovl enten i en handelsgødning som f.eks. NS 26-14 eller Patentkali KS 25-17, alternativt ved udsprøjtning af et svovlpulver som f.eks. Pioner Svovl 80 %.

Korn har typisk et behov for 20 kg svovl i alt, så en tilførsel af ca. 10-15 kg svovl pr. ha vil kunne afhjælpe manglen. Bedste resultat nås bedst ved udsprøjtning af et svovlpulver, hvilket giver svovl direkte på planten. Ved udsprøjtning vil 5 – 10 kg være nok.

Billede 3 Svovlmangel i havre. Bladet bliver stribet grøn/gul på langs ad bladet. (Foto: Per Skodborg Nielsen)

Havre – Meldug

Der ses en del marker med meget meldug, og hvor skadestærsklen er overskredet. En angreben plante har en "pustel".

Skadetærskler

- **Meldug:** 10-75 % angrebne planter, mindst i de tidlige stadier (buskning indtil 1. knæ er fremme)
- **Bladplet:** 25 % angrebne planter st. 32-65. Alle sorter er middel-modtagelige for bladplet.

Bekæmpelsesforslag

- 0,3 Orius Gold/ Folicur Xpert EC 240/Proline Xpert EC 240 /Prosaro/Proline er gode meldugløsninger i havre. OBS triazolregler. I de tidligste stadier tæller 0,3 Orius Gold fx 90 %.
- Der kan tilsættes 0,2 Comet Pro eller Propulse SE 250, hvis der også ses bladplet.

Læs mere i **TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 13**.

Vinterhvede – Afsluttende svampesprøjtning

Vinterhveden er nu på vej i eller under blomstring, og det er tid til at udføre en afsluttende bekæmpelse. Der skal køres 2-3 uger efter en Balaya sprøjtning eller snarest, hvis der ikke er kørt med Balaya.

Vejret i denne periode giver risiko for, at septoria kan udvikle sig og nedsætte udbyttet.

Bekæmpelsesforslag: 0,4-0,6 l/ha Propulse, højeste dosis ved mere end 3 uger siden sidste sprøjtning. I SAGROs sydlige del er fundet rust flere steder, og der kan der medtages et middel mod rust, evt. 0,2-0,3 l/ha Comet Pro, som ikke tæller med i triazol regnskabet.

Hestebønner

Der er ekstrem stor forskel på hestebønnernes størrelse markerne imellem, grundet meget varierende såtidspunkt, som følge af det ekstreme våde vejr her i foråret.

Få marker er sået rettidigt i marts/april måned og står i fuld blomst, se billede 4, imens andre er sået hen i maj måned og er først lige kommet op.

Lige nu er der godt med vand i jorden, men husk at hestebønner kvitterer negativt for at mangle vand, især under blomstring, så kom i gang med at vande, når vandhusholdningen bliver for lille.

Billede 4 hestebønne i fuldblomst taget af Per Skodborg 28/5, ved Arnborg.

Skadedyr

I de hestebønner, som lige er kommet op, er det højaktuelt at holde øje med bladrandbiller, hvor få gnav udløser sprøjtning med 0,1 kg Lamdex. Bladrandbiller gnav på bladene er ikke specielt tabsvoldende, men billernes larver æder af de N-fikserende rodknolde.

Bekæmpelsestærsklen for bededbladlus er 10-15 % planter med bladlus og begyndende kolonidannelse frem til fuld bælg længde. Ved behov for bladlusbekæmpelse anvendes 0,15-0,2 kg pr. ha Pirimor, 0,15-0,2 l pr. ha Mavrik eller 0,2-0,25 kg pr. ha Lamdex. Pirimor har bedst effekt og foretrækkes, især ved kraftige angreb. Bemærk, at Pirimor kun må bruges 1 gang pr. vækstsæson og modsat de andre midler er uden bimærke.

Svampe

I de marker, hvor blomstringen er begyndt eller godt i gang, holdes øje med rust, chokoladeplet og hestebønnebladplet. Så snart de første svampe ses bør der behandles mod dette ellers vil en behandling ved afsluttende blomstring omkring 1. juli, ved vækststadiet 65-69, være det bedste tidspunkt at bekæmpe svampene i hestebønnerne. Se tabel 1. Det kan dog blive senere i år med afsluttende blomstring pga. den sene såning flere steder. Chokoladeplet og hestebønnebladplet kan optræde med kraftige angreb i år med fugtige forhold omkring blomstring. Rust optræder ofte relativt sent. Selv relativt sene angreb kan dog være tabsvoldende i hestebønner. I visse år og marker kan der også optræde mere udbredte angreb af vikkeskimmel, og angrebene kan komme tidligere end de øvrige svampesygdomme.

Bekæmpelse af svampesygdomme i hestebønner skønnes nødvendig ved omkring 5-10 procent angrebne planter. Anvend omkring halv dosering. Der kan evt. også anvendes to behandlinger med 30-40 procent dosering med ca. 14 dages mellemrum omkring blomstring. I et enkelt landsforsøg med meget højt smittetryk af chokoladeplet i 2020 gav Pictor Active det højeste nettomerudbytte.

I landsforsøgene har der været behandlet i stadium 61-65 (begyndende blomstring til blomstring halvvejs), som har været omkring 15. juni og behandlet ca. 2 uger senere omkring 1. juli. Især den sidste behandling ca. 2 uger efter begyndende blomstring har bidraget til merudbyttet, så bekæmpelse skal ikke iværksættes for tidligt. Angreb anbefales dog bekæmpet ved begyndende angreb. Ved angreb har der været god rentabilitet i bekæmpelse.

Middel*	Vækststadie	Dosis l/ha	Bemærkninger
Signum	61 - 69	0,5	Må maks. anvendes 2 gange pr. sæson.
Signum	65 + 69	0,3 - 0,4 + 0,3 - 0,4	Må maks. anvendes 2 gange pr. sæson og med maks. 0,5 kg/ha pr. gang.
Pictor Active***	65 + 69	0,3 - 0,4 + 0,3 - 0,4	Må maks. anvendes 2 gange pr. sæson og maks. 0,5 l pr. behandling. Må anvendes til vækststadie 75.
Pictor Active***	61 - 75	0,5	Må maks. anvendes 2 gange pr. sæson og maks. 0,5 l pr. behandling.
Pictor Active*** + Orius Gold	61 - 71	0,25 + 0,3	
Pictor Active*** + Amistar	61 - 69	0,25 + 0,25	Amistar må maks. anvendes 1 gang pr. vækstsæson og med maks. 0,6 l/ha.
Pictor Active*** + Folicur Expert EC 240*	61 - 71	0,25 - 0,25	
Amistar	61 - 69	0,5	Må maks. anvendes 1 gang pr. vækstsæson og med maks. 0,6 l/ha.
Amistar + Folicur Expert EC 240**	61 - 69	0,25 - 0,25	Må maks. anvendes 1 gang pr. vækstsæson og med maks. 0,6 l/ha.
Amistar + Orius Gold	61 - 69	0,25 + 0,3	Må maks. anvendes 1 gang pr. vækstsæson og med maks. 0,6 l/ha.
Folicur Expert EC 240**	61 - 71	0,5	Kun effekt mod hestebønnerust.

*Alle midler er godkendt under "mindre anvendelse". Du skal have en kopi liggende ved sprøjtejournal.
**Folicur Expert EC 240 har kun effekt mod hestebønnerust
***Firmaet anbefaler tilsætning af 0,15 l Agropol til Pictor Active.
OBS: Orius Gold og Folicur Expert EC 240 er omfattet af trizolreglerne.
OBS: Alle midler undtagen Folicur Expert EC 240, har effekt mod Chokoladeplet, hestebønnebladplet og hestebønnerust.

Tabel 1 Bekæmpelse af sygdomme i hestebønner. (Se tabel på Middeldatabasen)

ARRANGEMENTER OG KURSER

HJERM – Planteaften på Ytteborg 2024

Tid: Onsdag d. 12-06-2024 kl. 18:30
Sted: Ytteborg, Hjermvej 94, 7560 Hjerm

Tema: Er gylle guld? Gylle og biogas fylder rigtig meget. Både blandt landmænd, men også i den brede offentlighed. På dette års Planteaften kan du blive klogere på det brune guld. Læs mere på sagro.dk.

ÅRRE – Sortsfremvisning

Tid: Tirsdag d. 18. juni kl. 18.30-21.45
Sted: Forsøgsmarken bag ved Møllevej 36, 6818 Årre

Læs mere på sagro.dk